

Nathalie van Helvoort

Voor de wind

Op de dag van mijn bezoek aan de Goese is er in Zeeland windkracht tien, en tijdens de rondleiding over de baan worden we dan ook bijna uit de Easy-go geblazen. Voor de Goese en haar vier-koppen tellende greenkeepersteam schijnbaar normale omstandigheden.

Een uitgebreid gesprek met een gepassioneerde headgreenkeeper Hans Leussink, wie het greenkeeperschap voor de wind lijkt te gaan.

Op de schaats

De Goese baan is voortgekomen uit een particulier initiatief van de eigenaar van een groot aannemersbedrijf uit Zeeland. Hij heeft van de Wilhelminapolder, een akkerbouw-coöperatie, 175 ha. grond gekocht, 100 ha. voor woningbouw aan het water en 75 ha. voor een golfbaan. Voor de aanleg van die golfbaan is maar liefst 1 miljoen m³ klei gebruikt die uit de bodem van het Goese meer gewonnen werd. Het ontwerp van de Goese is verzorgd door de heer Rietveld, van het landschapsarchitectenbureau Van Empelen & Van Aalderen, de verantwoordelijke baanarchitecten waren Hans Herzberger en Donald Steel. De hoofdaannemer was de firma De Man uit Rotterdam. Op de 18-holes en 9-holes baan ligt ca. 7 ha. vijver en waterpartijen, 's winters kan Leussink zelfs op de schaats een rondje maken om de baan te inspecteren.

De architecten hebben optimaal gebruik

gemaakt van het polderlandschap en van het specifieke karakter van de omgeving. De niveauverschillen van soms meer dan 6 meter geven deze baan zeer fraaie vergezichten. Naast de bestaande holes zit er nog heel wat in de planning; er is dan ook nog

voldoende ruimte om uit te breiden.

Concrete plannen zijn er nog niet, maar Leussink denkt dat daar binnen een paar jaar wel aan gewerkt zal worden.

Uniek aan de Goese is dat er percelen zijn vrijgelaten voor particuliere bebouwing. Op het moment van mijn bezoek is er al begonnen met de vervaardiging van een aantal luxe villa's, waarvan de toekomstige bewoners een prachtig uitzicht zullen hebben op de baan. Ook Leussink's woonhuis is gelegen bij de baan, naast de

greenkeepersschuur, waardoor hij een mooi overzicht heeft op zijn baan.

Prille begin

Leussink is eigenlijk via-via in het greenkeeperswereldje terecht gekomen. Voor die tijd was hij werkzaam in de agrarische sector, waar hij een eigen bedrijf had in mengvoeders, meststoffen, zaai-zaad, pootgoed en gewasbeschermingsmiddelen.

Leussink: "Een prima achtergrond voor het vak van greenkeeper. In de agrarische wereld was het vroeger prettig werken en met mensen omgaan, maar een toekomst daarin zag ik niet zitten. Via opleidingen, bijscholing en een aantal diploma's ben ik toen betrokken geweest bij de aanleg van golfbanen. Destijds bij de vacature op de Goese vroeg de manager of ik eens vanuit het oosten des lands naar Goes wilde komen". Voorwaarde was dus dat Leussink zich bij de baan zou gaan vestigen, 300 kilometer van zijn voormalige woonplaats in het oosten van het land.

"Dat was een hele stap, mijn vrouw moest haar baan opzeggen en mijn twee zonen moesten natuurlijk ook mee. Maar toen we met zijn allen op een zaterdag hier zijn

gaan kijken, waren we er toch allemaal helemaal gek van". Leussink is dus vanaf het prille begin van de baan betrokken geweest bij de aanleg ervan, iets waar hij zeer positief over is: "Ik vind dat iedere greenkeeper zo snel mogelijk bij de aanleg van een baan betrokken moet worden. Ook bij de aanschaf van de machines".

"Een slechtere ondergrond kun je niet hebben"

Koude blauwe klei

Voor de aanleg van de Goese is de klei uit het Goese meer gebruikt, waar we meteen bij het grootste probleem van deze baan aankomen. Leussink: "De ondergrond bestaat uit de koude blauwe klei die uit het Goese meer gewonnen is. Een slechtere ondergrond kun je niet hebben. De klei slaat snel dicht

was maar liefst drie scheepsladingen per jaar met dressgrond, maar dat moet ook allemaal betaald worden. We doen het nu met één scheepslading per seizoen, variërend van puur groevezand of dressgrond geleverd op bestelde samenstelling, al naar gelang de analyse van de verschillende baandelen". Een ander probleem dat de Zeeuwse klei veroorzaakt is een hoge pH. Leussink: "Op de tees, fairways, roughs en surroundings hebben we een gemiddelde pH van 7,4, op de greens 7,2, het bunkerzand 8,6 en ons beregeningswater over 4 seizoenanalyses maar liefst 9,1. We injecteren via een automatisch systeem salpeterzuur, wat perfect werkt, alleen de hoeveelheden zijn behoorlijk groot per beregeningscyclus. Dit alles is ook de grootste boosdoener van het verdwijnen van de 15% struisgrassen waarmee de greens waren ingezaaid bij de

Computergestuurde beregening

Daarnaast heeft Zuid Beverland ook nog de meeste wind langs de Oosterschelde, met het hoogste zoutgehalte van Nederland, wat natuurlijk ook de nodige problemen met zich meebrengt. Voor de machines, maar vooral voor de baan zelf. Leussink: "Dat wil zeggen dat we, vooral 's zomers, veel extra moeten beregenen". Bij de aanleg van de baan heeft de architect geredeneerd dat er voldoende water aanwezig is in de waterpartijen op de baan, waaruit de beregening geregeld wordt. Alles gaat computergestuurd, door één druk op de knop kan Leussink regelen welke green beregend wordt, en hoeveel. In het hoogseizoen belt Leussink zo'n 3 keer per dag de weersverwachting in Vlissingen voor de planning van de beregening. ("In het begin was mijn baas wel een beetje verbaasd over de telefoonreke-

en is dus moeilijk te bewerken. 's Winters is de grond glad en glibberig en 's zomers zo hard als beton". Om dat probleem aan te pakken, wordt er op de Goese zoveel mogelijk gedressd en geverticuteerd. Leussink: "De architect heeft voor een gebruiksaanwijzing gezorgd met de behandeling van de grond. Het advies

aanleg. We houden alleen maar roodzwenk over en zaaien ook met puur roodzwenk door. Daar is niks mis mee, lekker snelle greens, alleen de ronde-plekkenziekte, daar moet je mee leren leven. Met circa 5x per jaar preventief spuiten met ijzersulfaat kunnen we het redelijk voor blijven".

ning waarop de 06-nummers vermeld werden!") "Als de wind 's nachts uit het oosten gaat waaien, pas ik elke keer mijn computerprogramma aan en laat dan alleen de popups werken aan die kant van de greens en tees. Voor de greens, opgebouwd uit 50 cm puur zand en 20 cm toplaag, hebben we een prima drainage.

Veel beregenen is noodzaak bij de weersomstandigheden van de laatste 2 zomers, die heel droog waren.

Om dat water goed gedoseerd de bodem in te krijgen, prikken en spiken we heel veel. Op deze manier lukt dat uitstekend zonder hulpmiddelen. Door al die wind moet ik rekening houden met de gasverdamping in mm. per dag en dan ook weer aanpassen in mijn programma".

"Knoerthard werk maar wel heel mooi werk"

Perfect

Hans Leussink is in dienst van een exploitatiemaatschappij die de baan verhuurt aan de Goese Golfclub. Leussink heeft de beschikking over een werkplaats-greenkeepersschuur, die voorzien is van alle moderne gemakken en milieuvoorschriften. De B-status is al binnen bij de Goese en sinds de opening, anderhalf jaar geleden, hebben zich ongeveer 450 leden aangemeld. Deze zomer zal worden begonnen met de bouw van een uniek clubhuis. Half in het water en met een uitzicht op de Zeelandbrug. De relatie tussen de greenkeepers en de leden van de Goese is volgens Leussink perfect: "Vaak kunnen golfers echter niet zo goed met natuur en de baan omgaan, daar zouden ze meer begrip voor moeten krijgen. Daar probeer ik mij wel op toe te leggen, door stukjes in het clubblad te verzorgen. In april zal ik dat ook bij de open dag betrekken. Wij mogen nu ook golfles nemen, eerst kon dat niet, maar ik heb daar toch een beetje op aangedrongen. Je moet als greenkeeper toch weten waar het om gaat". Al met al is Leussink zeer tevreden

over zijn beslissing zich in Zeeland als greenkeeper te gaan vestigen. "Ik heb het hier echt perfect voor elkaar. Het is knoerthard werk, maar ook heel mooi werk".

Machine-inventaris Goese Golf

Maaimachines:

Greens plex	Ransomes
E-Plex	Ransomes
Fairway 250	Ransomes

Commander 3500 DX	Ransomes
T 51	Ransomes
Greens super	Ransomes
G 1700 incl. afzuiginstall.	Kubota
Luchtkussenmaaier	Flymo
Bosmaaier	Robin
Bosmaaier	Robin

Opbouwmachines:

Trekker A 62 + voorlader	Holder
Trekker L 4200	Kubota
Turftruck 3 wiel	Cushman
Turftruck 3 wiel	Cushman

Transport voertuigen:

Transporter 4 wiel	Cushman
EZ-GO met beschermkooi	EZ-GO
Pick Up L 200	Mitshubitshi

Beluchtingsmachines:

Vertidrain 145	Redexim
GA 24	Ryan
Renovaire	Ryan
Quick Aerator	Ryan
Spiker	Ryan
verticureerunit	Ren-o-tin

Bunker verzorgingsmachines:

Groommaster	Ransomes
Kantensnijder	Turfco

Op-/aanbouwmachines:

Kunstmeststrooier	Vicon
Volveldspuit 8 m	Empas
Vertiseed	Redexim
Verticut 214	Ransomes
Kipbak	Cushman
Kipbak	Cushman
Lift box	Cushman
Top dresser	Cushman
Rol	Vlastuin
Kipwagen 2,5 ton	Vlastuin
Front borstel	Wyma
Contragewicht	eigen ontw.
Graskar	eigen ontw.
Aanhangwagen	eigen ontw.
(Vertibrush	Redexim)

Overige verzorgingsmachines:

Hand kunstmest strooier	Cyclone
Rugspuit	Solo
Ballenraper 3 delig	Duchell

Werkplaatshulpmiddelen:

Compressor
Atlas Copco
Hoge druk stoom cleaner Kärcher
Heftafel
Dieseltank
Ontvettingstafel
Kolomboormachine
Lekbak Olie opslag
Kast voor gewasbeschermingsmiddelen
3 magazijnkasten